

**Kenőolajok környezetvédelmi termékdíja.
Kenőolajok hasznosításával kapcsolatos termékdíj visszaigénylése**

A termékdíjköteles kenőolajok köre

A termékdíj-törvény¹ 2. § (3) bekezdése szerint a termékdíjköteles termékek körébe tartoznak az „egyéb kőolajtermékek”. Az „egyéb kőolajtermékek” termékcsoportjába tartozó egyes termékek részletes, KN kóddal történő felsorolása a 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet 4. sz. mellékletében található, amely szerint ide tartoznak az alábbiak:

Kenőolajok:

- Motorolaj, kompresszor-kenőolaj, turbina-kenőolaj – 2710 19 81
- Hidraulikus célú folyadék – 2710 19 83
- Fehérolaj, folyékony paraffin – 2710 19 85
- Differenciáloaj és reduktorolaj – 2710 19 87
- Keverék fémmegmunkáláshoz, formaleválasztó olaj, korróziógátló olaj – 2710 19 91
- Villamosszigetelési olaj – 2710 19 93
- Más kenőolaj és más olaj, kivéve kenőzsírok – ex 2710 19 99
- Textil, bőr, szőrme és más anyagok kezelésére használt készítmények – 3403 11 00
- Legalább 70 tömegszázalék kőolaj- vagy bitumenes ásványokból előállított olajtartalommal, de nem fő alkotóként – 3403 19 10
- Gépek, berendezések és járművek kenőanyagai, kivéve kenőzsírok – ex 3403 19 91
- Más – 3403 19 99
- Hidraulikusfék-folyadék és más elkészített folyadék hidraulikus hajtóműhöz, amely kőolajat vagy bitumenes ásványokból nyert olajat 70 tömegszázaléknál kisebb arányban tartalmaz - ex 3819 00 00

Figyelem! Termékdíj-fizetési kötelezettség a más termékkel együtt vagy annak részeként, illetve összetevőjeként forgalomba hozott termékdíjköteles termékek után is keletkezik. Ez a kenőolajok esetében igen gyakran előfordul, hiszen kenőolaj sok esetben kerül a gyártást vagy a behozatalt követően forgalomba hozatalra egy adott jármű, vagy berendezés részeként!

A termékdíj-fizetési kötelezettség alanya

A termékdíj-fizetés alanya a belföldi előállítású termékdíjköteles kenőolajok esetében az első belföldi forgalomba hozó (tehát a belföldi gyártó) első vevője vagy – amennyiben a gyártó nem hozza forgalomba a kenőolajat, hanem maga használja fel akkor – saját célú felhasználója. Közösségen (EU-n) belüli behozatal esetén a termékdíj-fizetésre kötelezett a termékdíjköteles kenőolaj első belföldi forgalomba hozója vagy saját célú felhasználója. Import (azaz EU-n kívülről történő behozatal) esetén pedig a kötelezett a termékdíjköteles kenőolaj esetében a vámadós (vámfizetésre kötelezett), illetve a vámszabad terület üzemeltetője.

A belföldi előállítású kenőolajok esetében lehetőség van arra, hogy az első belföldi forgalomba hozó (vagyis a gyártó) a kötelezettől (tehát az ő első vevőjétől) számlán a termékdíj-fizetési kötelezettséget átvállalja. Ez esetben az első belföldi forgalomba hozónak a számlán „*a termékdíj fizetés alól mentes, mivel a bruttó árból Ft termékdíj megfizetésre került*” szöveget kell feltüntetnie. Vigyázat! E számlán való feltüntetési követelmény nem vagy hibás teljesítése esetén a termékdíj-fizetési kötelezettség nem száll át az első belföldi forgalomba hozóra.

Figyelem! Az importált nem kereskedelmi jellegű, valamint EU-n belüli behozatal esetén belföldi vállalkozónak nem minősülő természetes személy által saját célú felhasználásra behozott kenőolajok után nem keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettség. Amennyiben azonban a természetes személy kereskedelmi jellegű (vagy mennyiségű) kenőolajat importál, vagy Közösségen belülről nem saját célú felhasználásra hozza be a kenőolajat, ezen esetekben neki is keletkezik termékdíj-fizetési kötelezettsége.

¹ 1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról

A termékdíj-fizetés alapja, a befizetett termékdíj visszaigénylésének lehetősége

A termékdíj alapja az egyéb kőolajtermék – egy adott adómegállapítási időszakban kötelezettséggel érintett – tömege. A kenőolajok termékdíjtétele 2006. január 1-je óta 97 Ft/kg.

Figyelem! A kenőolajok után *nem kell a termékdíjat megfizetnie* a kötelezettnek, ha a termékdíjköteles kenőolajat közvetlen anyagként (alapanyagként) használja fel. Közvetlen anyagként (alapanyagként) történő felhasználásnak minősül alapvetően a kenőolajok olyan módon történő felhasználása, amely következtében a kenőolaj kenési, illetve hővezetési funkciója megszűnik. Például egy termékdíjköteles kenőolaj másik kőolajtermék, vagy műanyag előállításához történő felhasználása. Nem minősül viszont alapanyagként az a kenőolaj, amelyet például egy járműbe töltenek be kenőanyagként.

A kenőolajok után fennálló termékdíj-fizetési kötelezettség alól – a termékdíj-törvény 5/A. § (3) bekezdése alapján – *nincs lehetőség a hulladékhasznosítás alapján történő mentesség megszerzésére.*

Van azonban lehetőség a befizetett termékdíj visszaigénylésére: a termékdíj-törvény 17. § (3) bekezdése alapján külön jogszabályban meghatározott feltételekkel és mértékig a kötelezett visszaigényelheti a termékdíjköteles kenőolajok után befizetett termékdíj azon részét, amelyre vonatkozóan a használt vagy hulladékká vált kenőolaj hasznosításra történő átadás-átvételének tényét vagy a hasznosítás tényét igazolja. A külön jogszabály, amely a visszaigénylés feltételeit tartalmazza az 53/2003. (IV. 11.) Korm. rendelet.

A hulladékká vált kenőolaj hasznosítása esetén a visszaigénylési kérelmet negyedévente, a visszaigénylésre való jogosultság keletkezésének tárgynegyedévét követő hó 20. napjáig (de legfeljebb a jogosultság keletkezésétől számított éven belül!) kell benyújtani a kötelezett székhelye szerint illetékes környezetvédelmi felügyelőséghez.

A visszaigénylés alapja a tárgynegyedévben hasznosításra átadott használt vagy hulladékká vált kenőolaj mennyisége. Abban az esetben, ha a kötelezett saját maga hasznosítja a saját célra felhasznált termékdíjköteles kenőolajból keletkezett használt vagy hulladékká vált kenőolajat, a visszaigénylés alapja a hasznosított használt vagy hulladékká vált kenőolaj mennyisége (természetesen ez esetben a kötelezettnek rendelkeznie kell a hulladékolaj hasznosításához szükséges hatósági engedélyekkel).

Anyagában történő hasznosítás esetén a teljes mennyiség után befizetett termékdíj 100%-a igényelhető vissza, míg energetikai célú hasznosítás esetében a teljes mennyiség után befizetett termékdíj 50%-a.

Az előbbi folyamat a gyakorlatban legtöbbször úgy jelentkezik, hogy amennyiben a kötelezett szerződést tud kötni olyan, hulladékolajok begyűjtésére hatósági engedéllyel rendelkező hulladékkezelő szervezettel, amely a kötelezett által meghatározott mennyiségű fáradt olajat az adott negyedévben begyűjti és elviszi a hulladékolajok hasznosítására hatósági engedéllyel rendelkező hulladékhasznosítónak (aki anyagában vagy energetikailag hasznosítja a hulladék olajat), akkor a kötelezett – negyedéves ciklusban – visszaigényelheti az általa befizetett termékdíj egy részét vagy egészét, – természetesen a vonatkozó nyilvántartási és azonosítási kötelezettségek teljesítése mellett.

A visszaigénylési kérelem tartalmi elemeit a 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet 5. sz. mellékletének 3. táblázata tartalmazza.

Nyilvántartási követelmények

A kenőolajok után befizetett termékdíj visszaigényléséhez szigorú nyilvántartások vezetése szükséges, amely nyilvántartási követelményeket a 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet 10/A. §-a tartalmazza. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell többek között (csak a legfontosabb tartalmi elemeket kiragadva):

- a hasznosításra átadott/átvett használt vagy hulladékká vált kenőolaj mennyiségét, az eredeti hulladéktulajdonosok szerint részletezve;
- a szállító, valamint a begyűjtő nevét, címét, adószámát, a veszélyes hulladék szállításához, valamint begyűjtéséhez szükséges engedélyek számát;
- a hasznosításra átvevő nevét, címét, adószámát, engedélyének számát;
- a hasznosításra átvevő által kiadott igazolást.

Amennyiben a lakosságtól történik a visszagyűjtés, úgy a visszaigényléshez mellékelni kell egy tájékoztatót a visszagyűjtés módjáról, a visszagyűjtés ösztönzésére alkalmazott eszközökről, a visszagyűjtött használt vagy hulladékká vált kenőolaj mennyiségének és minőségének ellenőrzéséről.

GLN és GTIN számok alkalmazása a visszaigénylési kérelemben

A használt vagy hulladékká vált kenőolaj hasznosítása utáni termékdíj-visszaigénylés iránti kérelem tartalmi elemeit a 10/1995. KTM rendelet 5. számú mellékletének 3. számú táblázata tartalmazza, amelynek címe: *„Kérelem a ... év ... negyedévében végzett kenőolaj hasznosítás utáni termékdíj kötelezett által történő visszaigényléséhez”*

A visszaigénylési kérelem 2. pontjában fel kell tüntetni a termékdíjköteles kenőolaj(ok) GTIN számát² / számait is. Ez a gyakorlatban általában nem jelent akadályt, hiszen a legtöbb kereskedelmi forgalomban kapható kenőolaj rendelkezik GTIN számmal, amelyet legtöbbször a kenőolaj (hazai vagy külföldi) gyártója alakít a termékére annak egyedi azonosítása érdekében³. (Amennyiben a gyártó ezt nem tette meg, a behozónak / importőrnek is lehetősége nyílik elvégezni az azonosítást).

A visszaigénylési kérelemben a termékazonosítás mellett azonban fontossá válik a hulladékkezelési folyamatban érintett szereplők, szervezetek egyedi azonosítása is. A kérelem 5. pontjában található az *„Átadók” bemutatása*. Az Átadók azok a szervezetek, akiknek a tevékenysége keretében használt vagy hulladékká vált kenőolaj (hétköznapi nevén a fáradt olaj) keletkezik, és akik a fáradt olajat a kötelezettnek vagy a kötelezett által megbízott hulladék begyűjtőnek átadják. Vagyis az Átadók az eredeti hulladéktulajdonosok. Az *„Átadók” bemutatása* során a kérelemben a kötelezettnek meg kell adnia a fáradt olajat Átadó szervezet-azonosító GLN számát⁴, valamint az Átadó telephely-azonosító GLN számait is! Ugyanígy be kell mutatnia egyébiránt a kötelezettnek a fáradt olajat hasznosításra Átvevőket is (lásd. kérelem 6. pontja.)

Fekete Balázs
vezető szakértő

2009. július

² Global Trade Item Number – Globális Kereskedelmi Áruazonosító Szám

³ A GTIN szám gyakran megjelenik a fogyasztói vagy gyűjtőcsomagolásokba kiserelt kenőolajok csomagolásán feltüntetett vonalkód alatt látható, legtöbbször 13 számjegyű azonosító számmal

⁴ Global Location Number – Globális Szervezetazonosító / Helyazonosító Szám)